

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра образотворчого мистецтва

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ**

Відомості про викладача

ПІБ	© доц. Сова Ольга Сергіївна
Профіль викладача	http://bit.ly/3YWYyDS
e-mail	o.s.sova@npu.edu.ua
Курс в Moodle:	https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=9482

I. Основна мета навчальної дисципліни

Мета курсу:

- ✓ допомогти Вам освоїти та усвідомити можливості арт-терапії,
- ✓ сприяти опануванню техніками м'якої корекції психоемоційних станів учнів (таких як гіперактивність, стомлюваність, дратівливість, страх, погана концентрація, негативні емоції тощо) в освітніх закладах різного типу із застосуванням потенціалу мистецтва.

Ми з вами дослідимо:

- ✓ арт-терапевтичний потенціал образотворчого мистецтва з позиції нейропедагогіки в освітньому процесі;
- ✓ методи використання різноманітних інструментів та матеріалів, які в арт-корекційній роботі відіграють роль поліпшення психоемоційних станів учнів;
- ✓ інноваційні арт-техніки в роботі з особистісними, мотиваційними та соціальними проблемами учнів;
- ✓ арт-терапевтичну діяльність у зв'язку з іншими формами творчого самовияву.

Ми сприятимемо формуванню Вашого арт-терапевтичного досвіду художника, вчителя у процесі вирішення наступних завдань:

- ✓ засвоєння ізотерапії;
- ✓ опанування нейрографікою;
- ✓ робота з піском, глиною, солоним тістом та іншими пластичними матеріалами;
- ✓ робота з природними (флористичний живопис) та синтетичними матеріалами;
- ✓ використання фотографії в коригувальних цілях;
- ✓ застосування колажу, монотипії в арт-терапії.

Ми прагнемо створити креативну зону, що буде потребувати вашої здатності надихатися творчістю інших, створювати виклик звичним уявленням про сферу діяльності художника, сприяти виходу із зони комфорту, відкривати двері для інновацій.

Якщо наприкінці курсу ви відчуете, що сфера ваших зацікавлень розширилася, ви будете більш мобільними та затребуваними на ринку праці.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	бакалавр
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво,

	<i>декоративне мистецтво, реставрація</i>
<i>Освітня програма</i>	<i>«Образотворче мистецтво»</i>
<i>Рік впровадження</i>	<i>2025</i>
<i>Шифр навчальної дисципліни</i>	<i>BB02.04</i>
<i>Семестр навчання</i>	<i>7 семестр</i>

III. Програмні результати навчання

ПР02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПР11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПР12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПР14. Дотримуватися морально-етичних норм, принципів і правил поведінки в сучасному суспільстві.

ПР15. Трактувати формотворчі засоби образотворчого та декоративного мистецтва як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку в комунікативному просторі.

ПР19. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості. застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

ПР20. Застосовувати основи педагогіки у сфері мистецької освіти, володіти методикою викладання фахових дисциплін у закладах загальної середньої та спеціалізованої художньої освіти.

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

1. Історія розвитку арт-терапії та арт-технік	2
2. Арт-терапевтичний інструментарій.	2
3. Психологія кольору. Ізотерапія. Нейрографіка. Фрактальний малюнок. Дудлінг і зентангл.	6
4. Арт-техніки роботи з папером (колажування, трансформація емоцій, цілепокладання)	2
5. Еко-арт. Флористичний живопис. Арт-техніки роботи з пластичними (глино-терапія, тісто-терапія), природними (піскова терапія) та синтетичними матеріалами	2
6. Фото-арт.	2
ПРАКТИЧНА РОБОТА	
1. Створення портфолію арт-терапевтичних технік	10
2. Створення фотоальбому емоційного стану на обрану тему	6
3. Підготовка презентація проєкту	2
Для виконання творчих робіт рекомендовано обирати теми в контексті глобальних	

цілей сталого розвитку, зокрема якісна освіта, інновації та інфраструктура, чиста вода та належні санітарні умови, доступна та чиста енергія, боротьба зі зміною клімату, збереження морських ресурсів, збереження екосистем суші, відповідальне споживання, мир та справедливість, партнерство.

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання

Кафедра образотворчого мистецтва

Педагогічний факультет

Сова Ольга Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

IV. Обсяг навчального навантаження і терміни навчання

<i>Рік і семестр навчання</i>	<i>4 рік, 7 семестр</i>
<i>Кількість кредитів</i>	<i>3</i>
<i>Загальна кількість годин</i>	<i>90</i>
<i>Лекційні заняття</i>	<i>-</i>
<i>Практичні заняття</i>	<i>34</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>56</i>

VII. Політика навчальної дисципліни

---

1. Практичні заняття проходять у творчій атмосфері майстер-класів, де заохочується навчання у співпраці, спільне обговорення результатів навчальної творчої роботи. Ми підтримуємо індивідуальний вибір студентом тем для творчих робіт.

2. Ми очікуємо від вас відповідального ставлення до творчого розвитку, відпрацювання пропущених з поважних причин занять (підтверджених документами причин), а також бережного користування обладнанням, застосованим у навчанні.

3. В інтересах усіх учасників курсу наполегливо рекомендується, щоби результати практичної роботи були надані у визначений термін або раніше. Зверніть увагу, що роботи, представлені із запізненням, не будуть зараховуватися без попередньої згоди викладача. Якщо у вас виникають труднощі з виконанням завдань, приходьте на консультації, щоби ми могли працювати разом. Поточні завдання не розглядаються після останнього дня практичних занять (або останнього дня заняття за модулем, якщо їх декілька).

Просимо зважати на те, що вихідні дні (субота і неділя) є не тільки у студентів, але й у викладача, і, відповідно, вони не враховуються у дедлайнах виконання робіт, консультацій і запитів до викладача; завдання і запити, надіслані у ці дні студентами, можуть залишатися без відповіді на вище наведеній підставі.

4. Якщо у вас виникатимуть питання щодо оцінки або бажання оскаржити її, коректним буде запитати про це протягом дня після її отримання. Виявлення, запобігання і врегулювання конфліктів регулюється Положенням про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова

<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>

5. Ми підтримуємо найвищі стандарти академічної доброчесності, отже, неприпустимими є списування, копіювання робіт інших студентів/художників, плагіат, обман та інші види шахрайства. Ми можемо навчатися в інших, проте завжди несемо індивідуальну відповідальність за власну роботу і розуміння матеріалу. Будь-який студент, який не в змозі віддати належне за ідеї або матеріали, взяті з інших джерел, винний у плагіаті. Етичні принципи академічного навчання в університеті реалізуються згідно Положення

про академічну доброчесність

<https://udu.edu.ua/universytet/prozoryi-universytet#polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-udu>.

6. Більшість наших завдань матимуть центральну мету побудови художніх навичок, створення авторського твору мистецтва та його презентації під час оцінювання. Публічний показ вашої творчої роботи буде невід'ємною частиною курсу, і ми створюємо її з метою, щоб, як мінімум, наші проекти були представлені на інстаграм сторінці кафедри https://www.instagram.com/art_dragomanov або в арт галереї Університету; і якщо ви не готові до відчуження майнових прав на свій твір (ст.12.2., ст. 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права», 1994), прохання не представляти його на екзаменаційному перегляді.

7. Відповідально та етично взаємодійте зі штучним інтелектом, критично оцінюйте результати, отримані за його допомогою. Використання штучного інтелекту має бути обов'язково зазначеним.

8. Не бійтеся помилятися. Хоча ми, звичайно, будемо оцінювати ваші навчальні результати, але ми ніколи не будемо судити про вас, ваш інтелект і ваші здібності.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практико-орієнтоване персоніфіковане викладання, реалізація творчого задуму з використанням різних матеріалів, креативна робота, художній пошук, навчально-творчі завдання, майстер-клас, творчий проект.

ФОРМИ НАВЧАННЯ

Лабораторний практикум

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання продуктів творчої діяльності.

VIII. Основні інформаційні джерела

1. Вознесенська О. Л., Мова Л. В. Арт-терапія в роботі практичного психолога. Використання арт-технологій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 125 с.
  2. Герман Роршах. Проективна методика «Плями Роршаха» URL : <https://testometrika.com/personality-and-temper/rorschach-test/>
  3. Джон Готтман, Джоан Деклер. Емоційний інтелект у дитини. Практичне керівництво батькам. Перек. з англ. Харків : Vivat, 2022. 288 с.
  4. Ільченко І. С. Арт-терапія. Навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с. URL : <http://surl.li/eqrrs>
  5. Карпов В. В. Нейроарт як естетичне перетворення світу реальності. Український мистецтвознавчий дискурс. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 2. С. 16–26.
  6. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 288 с.
  7. Панасюк О. В. Нейроарт у соціалізації дітей з інклюзією. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 80 с.
  8. Смілянець О. Корекція девіантної поведінки підлітків засобами арт-терапії. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ, 2009. URL: <http://vuzlib.com/content/view/944/94/>
  9. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика. Навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2014. 195 с.
  10. Федій О. А. Естетотерапія : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 304 с.
-

IX. Система оцінювання

Оцінювання здійснюється згідно Порядку контролю якості знань студентів УДУ імені

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Вид навчальної діяльності	Бали
1. Портфоліо арт-терапевтичних технік	50
2. Презентація проекту	50
Поточний рейтинговий бал - залік	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	5 балів	4 бали	3 бали	0 балів
Змістова повнота й оригінальність арт-проекту 33,3%	Ідея навчально-творчої роботи повністю відповідає змісту завдання, є художньо виразною та цілісною, самостійною та інформативною	Ідея навчально-творчої роботи відповідає змісту завдання, є досить виразною та інформативно, містить елементи оригінальності	Ідея навчально-творчої роботи частково відповідає змісту завдання, є маловиразною й малоінформативною, що ґрунтується на існуючих зразках	Ідея навчально-творчої роботи не відповідає змісту завдання або є невиразною та шаблонною
Образотворча грамотність арт-проекту 33,3%	Студент застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, вміло використовує комп'ютерні технології	Студент частково застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, використовує комп'ютерні технології з достатнім вмінням	Студент застосовує закони і прийоми композиції, колірні гармонії та використовує комп'ютерні технології на початковому рівні	Студент ігнорує закони і прийоми композиції, колірні гармонії, не демонструє володіння комп'ютерними технологіями
Художня репрезентація 33,3%	Студент дотримується послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, результат роботи характеризується акуратністю та контролем за процесом	Студент загалом дотримується послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, поодинокі моменти неакуратної роботи не впливають на загальне художнє враження	Студент слабо опанував послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, неконтрольованість і неакуратність процесів заважає художньому сприйманню кінцевого результату	Студент ігнорує грамотну послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, робота виконано неакуратно та поза творчим контролем

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

X. Навчальні ресурси

Основні та додаткові навчальні матеріали, необхідні для вивчення навчальної дисципліни, знаходяться в електронному навчальному курсі системи управління навчальними курсами Moodle <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=9482>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, протокол №__ від _____ 2024 р.